

... alebo o priezračnosti, zraniteľnosti a pseudokomunitě

BOŽIE SLOVO:

(1 Kor 4,4-5 SSV)

Čítanie z Prvého listu sv. apoštola Pavla Korint'anom: *Pán je môj sudca. ⁵ Preto nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán. On osvetlí, čo je skryté v tme, a vyjaví úmysly srdc. Vtedy každý dostane pochvalu od Boha.* Počuli sme Božie slovo!

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 68; 60; 466)

Nebo je presný opak tohto sveta. Svet si cení súkromie, chráni ho zákonmi na ochranu osobných údajov a súkromia, plotmi na našich domoch, tmavými oknami na našich autách, kapucňami a slúchadlami v ušiach... Nebo, naopak, nepozná *žiadne* súkromie. Všetko je odhalené, všetko je vyjavené, nič nie je skryté, všetko sa zdieľa v dokonalej jednote. Medzi spasenými všetko – myšlienky, spomienky, skúsenosti, zážitky,... – je všetkých rovnako, ako sám Boh v láske patrí všetkým a všetci patria Jemu. Toto je Nebo, trojičná jednota, o ktorej Ježiš hovorí: „*Ja som v Otcovi a Otec vo mne*“ (Jn 14,10). Zmyslom Cirkvi a v nej malého spoločenstva je rozhodnúť sa pre takúto vzájomnú jednotu, odvážiť sa k nej, zamilovať si ju, naučiť sa jej a tak sa pripraviť na Nebo.

Podmienkou je preto to, čomu hovoríme *priezračnosť*: stav, kedy jeden pred druhým nič nezatajuje, nič neukrývame – ani veci, ktoré nás boľia, za ktoré sa hanbíme, ktoré nás v očiach iných ponížia. Sme jeden voči druhému úplne otvorení, úplne úprimní, jednoducho *priezrační* – akoby sme boli stvorení s kusa číreho priehľadného kryštálu. A to nielen čo sa nášho vnútra týka – ale ideálne dokonca aj čo sa napríklad našich vecí a majetku týka (to už je úroveň, na ktorej žijú napríklad kláštory, alebo niektoré komunity v neskazenejších častiach sveta). Psychológ a odborník na komunita Scott Peck to nazýva aj *zraniteľnosťou* – pretože ak sa rozhodneme takýto byť, riskujeme. Odhaľujeme iným veci, ktoré by mohli zneužiť, obrátiť proti nám, ublížiť nám, *zraniť nás*. Preto to ani bežne nerobíme. Scott Peck otvorene vysvetľuje: „*Nehovorím o žiadnej bláznivej zraniteľnosti. Nevravím, že ak žijete v centre hlavného mesta, mali by ste poodomykať všetky dvere, pretože ak tak urobíte, nebudete vykradnutí zajtra, ale ešte dnes. Hovorím o ochote stať sa zraniteľným*“ – a to v spoločenstve, kde je takáto zraniteľnosť možná. Ako napríklad v Cirkvi. Ježiš nehovorí, aby sme boli zraniteľní voči *všetkým* ľuďom – ani On sám nebol, ako vraví Písmo o Ňom a o zástupoch, že „*Ježiš sa im nezdôveril*“ (Jn 2,24). Aj učeníkov v istých oblastiach nabádal, aby „*o tom, čo videli, nehovorili nikomu*“ (Mk 9,9). Založil však na svete Cirkev, prvotinu Kráľovstva, v ktorej takáto odhalenosť a zraniteľnosť je možná – a v nej sa potom aj sám Ježiš úplne odhalil svojim učeníkom, ako hovorí: „*Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca*“ (Jn 15,15). Ak sa teda v rámci Cirkvi stretne skupinka katolíkov, túžiacia naučiť sa v malom spoločenstve umeniu Božieho nebeského života v úplnej otvorenosti, bezvýhradnej dôvere a v hlbokjej jednote, potom je to dôvod, aby sa k takejto priezračnej zraniteľnosti navzájom odvážili.

Kým sa ale vzájomne spoznáme, oľúkame a odhodláme sa navzájom si takto dôverovať a jeden druhému sa otvoriť, budeme prechádzať obdobím, ktoré Scott Peck nazýva *pseudokomunita*. Mohli by sme to preložiť ako „hra na spoločenstvo“. O čo ide? Na začiatku našich stretiek sú v nás dva postoje. Prvým je STRACH z toho, že ak niečo nepekné o sebe odhalíme, môžu nás iní vysmiať, odsúdiť, ponížiť, zneužiť to, zraniť nás, či dokonca sa nad nami pohoršiť a sklamať sa od nás odvrátiť. Preto svoje vnútro v tejto fáze neodhaľujeme, skrývame ho. Namiesto toho sa snažíme navonok vyzeráť dobre, spokojne, tak, aby sme na druhých pôsobili dobrým dojmom, podľa ich očakávaní. Je to vlastne úplne rovnaké, ako keď k Vám príde návšteva: *upracete dom, oblečiete si sviatočné šaty, navaríte mimoriadne jedlo a správate sa veľmi slušne a ohľaduplne – takže ten, kto k Vám prišiel, neuvidí takmer nič z toho, ako žijete a akí ste v skutočnosti*. Takto sa k sebe zo začiatku správame aj na stretku. Umocňuje to aj náš druhý postoj, TÚŽBA byť spoločenstvom. Snažíme sa jeden druhému vychádzať v ústrety. Neustále sa kontrolujeme, aby sme sa azda toho druhého nedotkli, neurazili ho, náhodou niečím neponížili. Ak sa deje niečo, čo sa nám až tak nepáči, radšej si zahryzeme do jazyka, povieme si, že však mi sa prispôsobíme. Zo všetkých síl sa snažíme byť k sebe milí a vyhnúť sa čomukoľvek, čo by len zaváňalo nejakým konfliktom, sporom, zvadou. Túžime totiž po jednote a spoločenstve a bojíme sa, že takéto veci by nás rozbili. A v tejto detskej začiatocnickej fáze je to naozaj pravda. Hoci, ako kresťania, cieľavedome budujúci jednotu spoločenstva, sme sa práve preto rozhodli k *vernosti spoločenstvu*, aby nás žiadna zvada ani žiaden konflikt či rozdielnosť nedokázali rozohnať, až kým sa jednotu skutočne žiť nenaučíme!

Aj preto sme v tejto začiatocnickej fáze skôr neosobní. Zhovárime sa radšej o veciach – o politike, o športe, o psíkoch, o varení, o filmoch, o podujatiach a aktivitách vo farnosti,... než o tom, čo cítime a čím žijeme. Snažíme sa zo všetkých síl vyhýbať konfliktom a odlišnostiam. Tvárime sa, že máme prinajmenšom vo väčšine vecí rovnaké názory, rovnaké postoje, že si skvelo rozumieme, fantasticky sa k sebe hodíme, je to proste úžasné, že sme práve my takto na seba narazili! Ale všetko je to v skutočnosti divadlo. Úprimné a veľmi dobre mienené divadlo. Zo začiatku iste veľmi potrebné divadlo – inak by sa naša skupinka mohla rozhádať a rozísť skôr, než by sme vôbec niečo začali! Ale stále je to len povrchné divadielko, dobromyseľná a z našej strany často obetavá pretváрка, vyžadujúca niekedy aj veľké sebazaprenie. Ale keď splní svoju úlohu, musí skončiť. A čím skôr sa tak stane, tým lepšie!

DO PRAXE:

1.: UVAŽOVANIE:

Nakoľko tento opis pseudokomunity pasuje na Vaše stretko? Alebo napríklad na Vašu rodinu?

Farnosť ako taká bude s najväčšou pravdepodobnosťou ako celok práve takouto a veľmi plytkou a povrchnou pseudokomunitou. To veľmi neprekvapuje. Horšie je, že aj väčšina stretiek – miništranti, spevokol, biblické,... – vytrvalo kľže len po tejto úrovni. Pretváрку pseudokomunity dokonca často považujeme za prejav kresťanskej lásky a ohľaduplnosti a teda namiesto toho, aby sme ju čím skôr nechali za sebou, tak ju ešte viac a viac zdokonaľujeme a upevňujeme. Výsledkom je dobromyseľné pokrytectvo a pretváрка, ktoré však ľudí zvonka často znechutí a odradí a ešte viac utvrdí v onom kliše, že kresťania sú v skutočnosti všetko samí úlisní a neúprimní pokrytci...

2.: KONANIE: Čo robiť?

ZRANITEĽNOSŤ: usilujme sa byť čo najotvorenejší, najnormálnejší, bez pretvářky, takí, akí sme – „ako doma v kuchyni“. Hovoríme veci priamo, povedzme otvorene a úprimne pravdu či svoj názor, nech je akýkoľvek. Scott Peck konštatuje, že na to, aby sa stretko zmenilo na spoločenstvo (komunitu), kde vládne opravdivá jednota, stačí často len toto jediné pravidlo: byť čo najviac zraniteľní, čiže navzájom priezračne otvorení.

DISKRÉTNOSŤ: To je podmienka zraniteľnosti. Z komunity sa nevyháňa von. Čo si v jej strede povieme, vyjavíme, odhalíme, v nej aj zostane. Berte to ako formu spovedného tajomstva.

NEBÁŤ SA ODLIŠNOSTÍ. Ste odlišní. Viac, než si myslíte. Načo to popierať? Odlišnosti nie sú prekážkou jednoty spoločenstva – naopak, v pravej komunite sú zdrojom veľkého obohatenia!

NEBÁŤ SA KONFLIKTU.

Konflikty, zranenia, trenice, často veľmi bolestivé, tu musia byť. Sú jedinou cestou k opravdivej jednote komunity (viac o tom nabudúce). Alebo sa k jednote dopracujeme „úzkou cestou“ cez ne, alebo vôbec. Tak nech to máme čím prv za sebou!

VERNOSŤ: Aj keď to bude ako bolieť, nerozídeme sa, ani stretko neopustíme. Vytrváme.